

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Приймальна комісія

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування
для вступників на навчання за освітнім ступенем «бакалавр»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного
рівня «молодший спеціаліст**

Пояснювальна записка

Програма вступного фахового випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» складена для виявлення теоретичних знань вступників з основних фахових навчальних курсів, що вивчались студентами відповідно до Галузевого стандарту вищої освіти «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напряму 0305 – «Економіка і підприємництво», зокрема, з таких навчальних курсів підготовки молодших спеціалістів:

- Політекономія;
- Гроші і кредит;
- Фінанси;
- Теорія бухгалтерського обліку.

Мета програми – виявити фаховий рівень знань вступників за час навчання у вищих навчальних закладах за програмою підготовки молодшого спеціаліста з метою наступного конкурсного зарахування для продовження навчання за програмою ОКР «бакалавр» напряму підготовки «Фінанси і кредит» в ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Фахове випробування проводиться у формі письмового екзамену (тестування).

Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію ДВНЗ «Ужгородський державний університет».

Програма фахового вступного випробування містить пояснючу записку, критерії оцінювання результатів тестування, зміст тем з базових навчальних дисциплін, перелік питань та рекомендовану літературу.

Критерії оцінювання знань

Оцінювання знань та умінь вступників по вступному випробуванню здійснюється за шкалою 100 балів. Один варіант екзаменаційного білету містить 25 тестів, кожен з яких оцінюється у 4 бали.

ЧАСТИНА 1. «ПОЛІТЕКОНОМІЯ»

Тема 1. Політична економія як фундаментальна суспільна наука.

Зародження й основні етапи розвитку політичної економії як науки. Предмет і функції політичної економії. Економічні категорії та економічні закони. Політична економія і економічна політика. Завдання політичної економії як науки і навчальної дисципліни. Методи дослідження економічних процесів і явищ.

Тема 2. Виробництво і його основні чинники.

Суть і структура суспільного виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Виробничі ресурси і їх структура. Фактори виробництва. Ефективність виробництва. Суть та показники. Поділ праці. Продуктивні сили суспільства. Показники розвитку продуктивних сил. Роль НТП в розвитку продуктивних сил. Основні форми НТП. Виробничі відносини, їх суть система і структура.

Тема 3. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їхньому задоволенні.

Зміст потреб та їх класифікація. Потреби та споживчі блага. Причини безмежності потреб. Структура споживчих благ. Корисність продуктів та послуг. Поведінка споживача на ринку. Споживацькі оцінки корисності. Закон спадної граничної корисності. Обмеженість ресурсів і виробничі можливості. Крива виробничих можливостей. Альтернативні варіанти виробництва. Поведінка виробника на ринку.

Тема 4. Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності

Підприємство як технологічна, організаційна, економічна і соціальна ланка. Класифікація підприємств. Підтримка малого бізнесу. Функції підприємства. Організація процесу виробництва. Підприємництво. Суть та види підприємницької діяльності. Форми організації підприємницької діяльності. Місце домогосподарства в економічній системі суспільства. Аграрні відносини, їхній зміст і особливості. Ринок земельних ресурсів. Ціна землі. Агропромислова інтеграція й агропромисловий комплекс. Земельна рента. Диференціальна та абсолютна рента, її джерела. Державний сектор економіки і його роль в реалізації економічних функцій держави.

Тема 5. Відносини власності в економічному житті суспільства

Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі. Основні форми власності. Новітні тенденції розвитку відносин власності. Розвиток відносин власності в Україні. Власність та економічна система.

Тема 6. Товарне виробництво і товарно-грошові відносини

Причини виникнення товарного виробництва. Види товарного виробництва. Товар та його властивості. Теорії вартості. Гроші та їх функції. Ціна та її функції. Суть структура та види грошових систем.

Тема 7. Загальні основи ринку. Суб'єкти ринкової економіки

Суть та функції ринку. Ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти. Ринкова інфраструктура та її інститути. Основні умови формування ринку. Ринковий попит. Фактори, що впливають на заміну попиту. Ринкова пропозиція. Фактори,

що впливають на заміну пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції. Ринковий механізм регулювання економічних відносин.

Тема 8. Економічна система суспільства. Типи систем

Національна економіка. Суспільний поділ праці. Економічна система та її компоненти. Типізація економічних систем. Місце і роль людини в економічній системі. Моделі ринкової, змішаної та планової економіки.

Тема 9. Суспільний продукт і його форми. Національний дохід

Суспільне відтворення. Суть і основні риси. ВВП і його обчислення. Система національного рахівництва: необхідність виникнення, зміст, цілі. Методи обчислення ВВП за витратами і за доходами. Вплив цін на ВВП. Номінальний та реальний ВВП.

Тема 10. Економічне зростання і його чинники

Циклічність економічного розвитку. Теорії циклічних коливань. Тривалість економічних циклів та їх характеристика. Нециклічні коливання економіки. Економічне зростання його показники і значення. Фактори, що впливають на величину економічного зростання. Інвестиції. Крива попиту на інвестиції та фактори, що її визначають.

Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання і заощадження

Суть, види і джерела доходів. Заробітна плата. Фактори, що впливають на ставку заробітної плати. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми заробітної плати. Розподільчі відносини і формування доходів населення. Диференціація доходів у ринковій економіці. Доходи і споживання. Прожитковий мінімум. Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Регулювання доходів державою.

Тема 12. Міжнародна економіка та її роль у зростанні добробуту людства

Суть і основні етапи розвитку світового господарства. Міжнародний поділ праці як основа формування світового господарства. Всесвітній ринок товарів та послуг. Зміст і структура світової валютної системи. Міжнародний рух капіталу і науково-технічне співробітництво. Суть, причини, форми і тенденції міграції робочої сили. Міжнародна торгівля. Міжнародні валютно-кредитні відносини та їх роль у світових господарських зв'язках.

ЧАСТИНА 2. «ГРОШІ І КРЕДИТ»

Тема 1. Сутність та функції грошей

Походження грошей, їх сутність. Гроші як гроші і гроші як капітал. Форми грошей та їх еволюція. Вартість грошей. Функції грошей. Якісні властивості грошей.

Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса

Сутність грошового обороту, його економічна основа. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та за економічним змістом. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база. Закон грошового обігу. Монетизація економіки як показник і як економічний процес.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність та структура грошового ринку. Попит на ринку грошей. Пропозиція на ринку грошей. Графічна модель ринку грошей. Рівновага на ринку грошей.

Тема 4. Грошові системи

Сутність та структура грошової системи. Види грошових систем та їх еволюція. Грошова система України. Державне регулювання грошового обороту та грошового ринку.

Тема 5. Інфляція та грошові реформи

Сутність, форми прояву та закономірності розвитку інфляції. Причини інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції. Антиінфляційна політика. Сутність грошових реформ. Види грошових реформ та способи їх класифікації.

Тема 6. Валютний ринок та валютні системи

Сутність валюти. Валютний курс. Валютний ринок. Види операцій на валютному ринку. Валютні системи: поняття, призначення та елементи.

Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати. Неокласична кількісна теорія грошей. Сучасний монетаризм. Теорія інфляції.

Тема 8. Кредит у ринковій економіці

Сутність та необхідність кредиту. Принципи кредитування. Функції кредиту. Форми та види кредиту. Позичковий процент.

Тема 9. Фінансове посередництво на грошовому ринку

Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Банківська система. Небанківські фінансово-кредитні установи. Види та характеристика основних видів небанківських фінансово-кредитних установ.

Тема 10. Центральні банки

Виникнення центральних емісійних банків. Статус та основи організації центральних банків. Основні напрями діяльності центральних банків. Операції центральних банків.

Тема 11. Комерційні банки

Види та операції комерційних банків. Порядок створення, реєстрація комерційного банку. Ліцензування банківської діяльності. Організаційна та функціональна структура комерційних банків. Банківська система України.

Тема 12. Міжнародні фінансово-кредитні установи

Міжнародний валютний фонд. Світовий банк. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові установи. Європейський банк реконструкції та розвитку. Банк міжнародних розрахунків.

ЧАСТИНА 3. «ФІНАНСИ»

Тема 1. Предмет фінансової науки. Суть і функції фінансів

Предмет науки про фінанси. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія.

Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів. Об'єкти і суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту. Взаємозв'язок розподільної і контрольної функцій.

Тема 2. Фінансова політика держави

Фінансова політика – складова економічної і соціальної політики держави. Фінансовий механізм як сукупність форм та методів організації фінансових відносин. Фінансове планування і прогнозування: суть, принципи, методи, завдання. Фінансовий контроль. Фінансові норми і нормативи; фінансові ліміти і резерви; фінансові стимули і санкції. Їх використання для активізації економічного зростання й підвищення суспільного добробуту

Тема 3. Фінансова система

Суть і поняття фінансової системи країни. Структура фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи. Сфера та ланки фінансових відносин: державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, міжнародні фінанси. Фінансовий ринок. Управління фінансовою системою. Взаємозв'язок фінансової системи і фінансової політики держави.

Тема 4. Фінанси суб'єктів господарювання

Сутність фінансів підприємств і принципи їх організації. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні і залучені грошові кошти. Особливості фінансів підприємств різних організаційно – правових форм. Взаємовідносини підприємницьких структур з бюджетом і цільовими державними фондами. Фінанси бюджетних установ. Фінанси громадських організацій і благодійних фондів. Джерела фінансування громадських організацій. Управління процесами формування і використання фінансових ресурсів господарських суб'єктів. Розроблення балансів грошових потоків і прогнозування фінансових результатів.

Тема 5. Податки

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Прямі податки. Непрямі податки. Елементи системи оподаткування. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи і методи оподаткування. Податкова політика України на сучасному етапі. Соціально-економічна суть ПДВ. Платники, об'єкт, база нарахування ПДВ. Механізм справляння акцизного податку. Платники, об'єкти оподаткування податку на прибуток підприємств. Пільги та ставки податку на прибуток підприємств. Місцеві податки і збори. Інші податкові платежі до бюджету.

Тема 6. Бюджет

Бюджет як економічна та юридична категорія. Розподільча і контрольна функція бюджету. Структура і принципи побудови бюджетної системи. Поняття бюджетного устрою. Види бюджетів України. Зведений бюджет. Державний бюджет. Бюджети територіальних громад. Дотації, субсидії, субвенції і їх роль у збалансуванні місцевих бюджетів. Бюджетні резерви. Бюджетна класифікація доходів, видатків бюджету, бюджетного фінансування, державного боргу. Поняття та основні елементи бюджетного процесу. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду, затвердження державного і місцевих

бюджетів. Виконання бюджетів. Складання звітів про виконання державного і місцевих бюджетів та їх затвердження.

Тема 7. Державний кредит і державний борг

Економічна сутність державного кредиту. Види державного кредиту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Форми внутрішнього і зовнішнього державного кредиту. Державні зовнішні позики. Державний борг. Види державного боргу. Структура державного боргу, механізм його формування. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави. Управління державним боргом і його обслуговування.

Тема 8. Місцеві фінанси

Сутність місцевих фінансів, їх склад. Місцеві бюджети. Доходи і видатки місцевих бюджетів. Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Види неподаткових надходжень до місцевих бюджетів. Склад і структура місцевих бюджетів. Видатки бюджетів територіальних громад на потреби місцевого самоврядування.

Тема 9. Спеціальні цільові фонди держави

Необхідність створення та призначення державних цільових фондів. Принципи їх організації. Загальнодержавні соціальні фонди та їх значення для забезпечення системи соціального страхування. Пенсійний фонд, Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. Інші фонди цільового призначення в Україні. Порядок їх формування і використання. Цільові фонди місцевих органів влади.

Тема 10. Страхувальний ринок

Економічна необхідність і роль страхування. Функції страхування. Суб'єкти страхових відносин. Форми і методи страхового захисту. Класифікація страхування за об'єктами і за ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види і форми. Страхування кредитних і фінансових ризиків. Особисте страхування. Види особистого обов'язкового і добровільного страхування. Поняття страхового ринку і його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності.

Тема 11. Фінансовий ринок

Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподілі фінансових ресурсів. Суб'єкти фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок кредитних ресурсів. Фондовий ринок. Первинний і вторинний фондовий ринок, їх призначення. Біржовий і позабіржовий ринок цінних паперів. Види цінних паперів. Правове регулювання фондового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів. Фондова біржа: правове становище, організація і порядок роботи. Функції фондової біржі. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах. Ринок фінансових послуг. Види фінансових послуг.

Тема 12. Міжнародні фінанси

Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів. Світові фінансові потоки: валютні, кредитні, фінансові ринки. Фінансова діяльність міжнародних

організацій. Міжнародні фінансові інституції. Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. Міжнародний фінансовий ринок.

ЧАСТИНА 4. «ТЕОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ»

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації

Історія розвитку бухгалтерського обліку. Поняття та необхідність бухгалтерського обліку. Функції та завдання бухгалтерського обліку. Користувачі бухгалтерської інформації. Види бухгалтерського обліку. Основні засади організації обліку на підприємстві. Фактори впливу на організацію облікового процесу. Форми організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Права та обов'язки головного бухгалтера. Облікова політика підприємства.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Сутність предмету бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку. Групи господарських процесів діяльності підприємства: придбання, виробництво, реалізація. Результати діяльності підприємства як об'єкт предмету бухгалтерського обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку. Оцінка. Калькуляція. Бухгалтерські рахунки. Подвійний запис. Документування. Інвентаризація. Бухгалтерський баланс. Звітність. Взаємозв'язок методу бухгалтерського обліку і облікової політики підприємства.

Тема 3. Бухгалтерський баланс

Термін «баланс». Поняття господарських засобів. Джерела їх утворення. Власний капітал та позикові кошти. Коефіцієнт незалежності фірми від кредиторів. Групи господарських засобів. Балансове рівняння. Стаття як основний елемент балансу. Активні та пасивні статті. Розділи балансу. Господарські операції, згруповані за їх впливом на бухгалтерський баланс.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Поняття та призначення рахунків бухгалтерського обліку. Схематичне представлення рахунку: дебет, кредит, обороти і сальдо. Зв'язок рахунків з балансом. Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки. Система подвійного запису. Поняття бухгалтерської проводки. Прості та складні бухгалтерські проводки. Синтетичні та аналітичні рахунки. Рахунки другого порядку. Поняття та призначення синтетичного та аналітичного обліку. Відомості, їх види. Оборотні відомості за рахунками синтетичного обліку. Оборотні відомості за рахунками аналітичного обліку. Шахові відомості.

Тема 5. Первинне спостереження, документація та інвентаризація

Сутність та значення документів. Поняття «уніфікація» та «стандартизація». Бланки суворої звітності. Класифікація документів за різними ознаками. Опрацювання документів. Організація документообігу, його значення. Поточні та постійні архіви. Видача та вилучення документів з підприємства. Зникнення та знищення документів. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Мета, завдання та види інвентаризації. Інвентаризація матеріальних цінностей. Порядок проведення інвентаризації грошових коштів. Інвентаризація основних засобів. Оформлення висновків та пропозицій інвентаризаційної комісії.

Тема 6. План рахунків бухгалтерського обліку

Поняття про план рахунків бухгалтерського обліку. Плани рахунків, що застосовуються в Україні. Десятковий принцип побудови Плану рахунків

бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій. Структура плану рахунків. Зміст класифікації рахунків бухгалтерського обліку. Ознаки їх класифікації. Класифікація за економічним змістом. Класифікація за призначенням і структурою. Поділ рахунків стосовно бухгалтерського балансу. Призначення рахунку бухгалтерського обліку.

Тема 7. Форми бухгалтерського обліку

Поняття форми бухгалтерського обліку. Види форм. Поняття облікового реєстру. Класифікація облікових реєстрів. Основні вимоги до складання облікових реєстрів. Помилки під час реєстрації господарських операцій, способи їх виправлення. Розкриття інформації про помилки в примітках до річної фінансової звітності. Суть та принципи меморіально-ордерної форми обліку. Суть та особливості журнальної форми. Автоматизована форма обліку, її принципи. Технологічний процес обробки даних, його етапи. Спрощена форма. Реєстри при спрощеній формі бухгалтерського обліку.

Тема 8. Облік господарських процесів

Поняття та роль основних засобів в господарській діяльності підприємства. Порядок обліку основних засобів на підприємстві. Поняття та роль амортизації основних засобів. Порядок її нарахування. Відображення інформації про основні засоби в Балансі. Характеристика субрахунку 201 «Сировина і матеріали». Відображення нарахування заробітної плати на рахунках бухгалтерського обліку. Характеристика субрахунків рахунку 66 «Розрахунки з оплати праці». Нарухування на заробітну плату та утримання з неї. Характеристика рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням».

Тема 9. Основи бухгалтерської (фінансової) звітності

Звітність як економічна категорія та елемент бухгалтерського обліку. Класифікація звітності. Користувачі фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи складання фінансової звітності. Елементи фінансових звітів. Склад фінансової звітності. Етапи складання, строки затвердження та подання підприємством фінансової звітності. Оприлюднення звітності.

Перелік питань до фахового випробування

ПОЛІТЕКОНОМІЯ

1. Виникнення й основні етапи розвитку економічної теорії.
2. Предмет економічної теорії.
3. Функції економічної теорії. Економічна теорія та економічна політика.
4. Методи дослідження економічних процесів і явищ.
5. Потреби як рушійний мотив економічної діяльності.
6. Закон зростання потреб. Зміна структури потреб у сучасних умовах.
7. Виробництво як матеріальна основа задоволення потреб.
8. Виробництво, ресурси і їх структура. Фактори виробництва.
9. Продукт як результат виробництва. Властивості продукту і стадії його руху.

10. Ефективність виробництва. Суть та показники.
11. Поділ праці. Суть, рівні і значення.
12. Продуктивні сили суспільства. Показники розвитку продуктивних сил.
13. Роль науково-технічного прогресу в розвитку продуктивних сил.
14. Виробничі відносини. Їх суть, система і структура.
15. Економічна система суспільства, суть і структура. Типи економічних систем.
16. Економічний зміст власності. Об'єкти і суб'єкти власності.
17. Основні форми власності.
18. Нові й новітні тенденції в розвитку відносин власності. Розвиток відносин власності в Україні.
19. Товарне виробництво. Умови виникнення, розвиток і форми.
20. Товар і його властивості. Величина вартості товару. Теорії вартості.
21. Виникнення, суть і функції грошей.
22. Еволюція грошей. Товарні, металеві, паперові та банківські гроші.
23. Грошова система. Конвертованість грошей.
24. Підприємство як первинна ланка економіки.
25. Класифікація підприємств. Малий бізнес у системі ринкової економіки.
26. Функції підприємства. Організація процесу виробництва.
27. Підприємництво. Суть та види підприємницької діяльності.
28. Форми організації підприємницької діяльності.
29. Умови підприємницької діяльності.
30. Суть заробітної плати. Фактори, що визначають ставку заробітної плати.
31. Номінальна і реальна заробітна плата. Основні форми заробітної плати.
32. Фонди підприємств як економічна категорія. Структура фондів.
33. Основні виробничі фонди. Економічна сутність, зношування, амортизація.
34. Оборотні виробничі фонди. Суть і структура. Кругооборот і оборот фондів.
35. Витрати виробництва, їх суть та види.
36. Витрати виробництва в короткостроковому і довгостроковому періодах. Закон спадної віддачі.
37. Основні фактори зниження витрат виробництва.
38. Валовий продукт, доход і прибуток.
39. Об'єктивна необхідність, суть і функції кредиту.
40. Форми кредиту. Внутрішній державний борг. Кредитна система.
41. Банки. Види банків. Банківська система України.
42. Акціонерне товариство. Види акціонерних товариств.
43. Акції, їх соціально-економічна суть і значення.
44. Курс акцій. Дивіденди і їх значення.
45. Суть ринку. Ринкові відносини, їх суб'єкти й об'єкти.
46. Основні умови формування ринку і принципи його функціонування.
47. Ринковий попит, ринкова пропозиція і фактори, що на них впливають.
48. Взаємозв'язок попиту, пропозиції і ціни. Ринковий механізм регулювання економічних відносин.
49. Функції ринку. Види ринків.
50. Суть конкуренції. Конкуренція і ринок. Позитивні і негативні наслідки конкуренції.
51. Конкуренція і монополія. Суть монополізму. Типи монополізму.

52. Види конкуренції.
53. Суть ціни. Фактори, що її визначають.
54. Інфраструктура ринку. Суть і функції.
55. Інфляція, її суть, види і форми.
56. Вплив інфляції на розвиток макроекономічних процесів. Антиінфляційна політика
57. Безробіття. Суть, основні типи і форми.
58. Шляхи підвищення рівня зайнятості й захисту безробітних.
59. Негативні наслідки ринкового саморегулювання і необхідність державного втручання в економіку.
60. Суть, цілі і засоби державного регулювання економіки.
61. Планування і програмування в ринковій економіці.
62. Антимонопольна політика держави.
63. Суспільне відтворення. Суть і основні риси.
64. Валовий національний продукт і його обчислення.
65. Система національних рахунків.
66. Методи обчислення ВВП за витратами і за доходами.
67. Вплив цін на ВВП. Номінальний і реальний ВВП.
68. Розподільчі відносини і формування доходів населення.
69. Диференціація доходів населення. Чинники, що її зумовлюють. Бідність.
70. Доходи і споживання. Прожитковий мінімум.
71. Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Регулювання доходів державою.
72. Соціальний захист населення в умовах переходу України до ринку.

ГРОШІ І КРЕДИТ

1. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
2. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
3. Еволюція форм грошей.
4. Причини та значення демонетизації золота.
5. Поняття неповноцінних грошей та їх характеристика.
6. Характеристика сучасних кредитних грошей.
7. Вартість грошей. Форми прояву вартості грошей.
8. Функція грошей як міри вартості.
9. Функція грошей як засобу обігу.
10. Функція грошей як засобу платежу.
11. Функція грошей як засобу нагромадження вартості.
12. Функція світових грошей.
13. Якісні властивості грошей.
14. Класична кількісна теорія грошей, її сутність, характеристика основних постулатів.
15. Внесок М. І. Туган-Барановського у розвиток монетаристської теорії.
16. Внесок Дж. М. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.
17. Сучасний монетаризм. Внесок М. Фрідмена у монетаристську теорію.
18. Сутність та економічна основа грошового обороту.
19. Модель та характеристика грошового обороту.
20. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та за економічним змістом.
21. Грошова маса: сутність, склад та фактори зміни обсягу і структури.
22. Характеристика грошової бази як вимірника маси грошей.
23. Характеристика грошових агрегатів як вимірників обсягу та структури грошової маси.
24. Швидкість обігу грошей, її сутність та порядок визначення.
25. Рівень монетизації економіки як макроекономічний показник.
26. Сутність, особливості функціонування та інструменти грошового ринку.
27. Інституційна модель грошового ринку.
28. Попит на гроші: сутність, цілі та мотиви попиту на гроші. Крива попиту на гроші.
29. Пропозиція грошей, її сутність. Крива пропозиції грошей.
30. Графічна модель грошового ринку. Рівновага попиту і пропозиції та процент.
31. Сутність, призначення та основні елементи грошової системи.
32. Характеристика основних видів грошових систем та їх еволюція.
33. Створення та розвиток грошової системи України.

34. Грошово-кредитна та фіскально-бюджетна політика в системі державного регулювання грошового обороту.
35. Сутність, закономірності розвитку та види інфляції. Способи вимірювання інфляції.
36. Причини інфляції.
37. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
38. Особливості інфляції в Україні.
39. Державне регулювання інфляції: основні напрями та інструменти.
40. Сутність, цілі та види грошових реформ.
41. Особливості проведення грошової реформи в Україні.
42. Поняття валюти та валютних відносин.
43. Валютний ринок: сутність та структура.
44. Валютний курс: сутність та призначення.
45. Поняття та структура валютних систем. Елементи національної валютної системи.
46. Валютна регулювання та контроль, їх сутність та інструменти.
47. Платіжний баланс: сутність, структура та роль у механізмі валютного регулювання.
48. Золотовалютні резерви: сутність, призначення та роль у механізмі валютного регулювання.
49. Поняття, розвиток та основні елементи світової та міжнародної валютних систем.
50. Загальна модель пропозиції грошей, учасники її формування та чинники впливу.
51. Механізм зміни маси грошей в обороті. Роль комерційних банків у цьому механізмі.
52. Грошово-кредитний мультиплікатор, його роль у формуванні пропозиції грошей.
53. Роль грошово-кредитної політики в управлінні пропозицією грошей.
54. Загальні передумови та економічні причини, що визначають необхідність кредиту.
55. Сутність кредиту, його структура, еволюція та зв'язок з іншими економічними категоріями.
56. Принципи кредитування: сутність та практичне значення.
57. Форми, види та функції кредиту.
58. Характеристика банківського кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
59. Характеристика міжгосподарського кредиту. Особливості його розвитку в Україні.

60. Характеристика споживчого кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
61. Характеристика державного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
62. Характеристика міжнародного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
63. Процентна ставка та процентний дохід. Способи їх вимірювання та сплати.
64. Ринкова норма процента, її сутність та чинники зміни.
65. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.
66. Сутність, принципи побудови та функції банківської системи.
67. Особливості розвитку та побудови банківської системи в Україні.
68. Небанківські фінансово-кредитні установи.
69. Види та операції комерційних банків.
70. Центральні банки: сутність, призначення, правовий статус, організаційна структура.
71. Міжнародний валютний фонд: цілі, порядок створення та завдання.
72. Світовий банк: поняття, структура і завдання.
73. Міжнародний банк реконструкції і розвитку: призначення та функції.
74. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові організації.
75. Європейський банк реконструкції та розвитку.
76. Банк міжнародних розрахунків.

ФІНАНСИ

1. Об'єктивна необхідність, суть і функції фінансів.
2. Поняття, структура і принципи побудови фінансової системи.
3. Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві.
4. Сутність, види і значення фінансової політики.
5. Фінансовий механізм та характеристика його складових.
6. Фінансові ресурси суспільства: суть, класифікація, механізм формування і використання.
7. Фінансові резерви: призначення, класифікація, методи формування..
8. Форми та методи фінансового контролю.
9. Суть, принципи і завдання фінансового планування.
10. Суть і характерні ознаки податків.
11. Елементи системи оподаткування.
12. Поняття, структура, принципи побудови податкової системи України.
13. Види податків та їхня класифікація
14. Соціально-економічна сутність, необхідність та призначення бюджету.
15. Поняття бюджетної системи та її структура.
16. Бюджетний процес і його етапи.
17. Бюджетний устрій і принципи його побудови.

18. Методи і джерела формування доходів бюджету.
19. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету.
20. Економічна природа та роль державного кредиту.
21. Форми державного кредиту та класифікація державних позик.
22. Соціально-економічні наслідки державного боргу.
23. Суть, завдання та методи бюджетного планування.
24. Суть, методи, етапи бюджетного прогнозування.
25. Сутність, функції та принципи організації місцевих фінансів.
26. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави.
27. Характеристика організації фінансів суб'єктів підприємництва реального сектору економіки.
28. Характеристика фінансів підприємництва.
29. Роль домогосподарств у соціально-економічному розвитку суспільства.
30. Економічна природа і сутність страхування.
31. Страховий ринок і його структура.
32. Характеристику інструментів фінансового ринку.
33. Основні функції фінансового ринку.
34. Форми та види страхування, їх зміст і сфера застосування.
35. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.
36. Сутність та функціональне призначення міжнародних фінансів.
37. Особливості організації та функціонування міжнародного валютного ринку.
38. Сутність та функціональне призначення міжнародного ринку кредитних ресурсів.
39. Основні завдання фінансового менеджменту.
40. Основні чинники, які впливають на формування та функціонування валютного ринку.
41. Характеристика вексельної форми розрахунків.
42. Правові та організаційні основи фінансової системи.
43. Сфери та ланки фінансової системи.
44. Фінансова тактика і фінансова стратегія як форми реалізації фінансової політики.
45. Система управління фінансами: суть, об'єкти і суб'єкти.
46. Характеристика аудиту як форми незалежного фінансового контролю.
47. Стратегічне і оперативне фінансове планування.
48. Суть, функції та передумови функціонування державних фінансів.
49. Роль страхування в розвитку підприємництва та життєдіяльності людей.
50. Види цінних паперів.
51. Види і форми міжнародних розрахунково-кредитних відносин.
52. Правове регулювання валютно-фінансової діяльності в Україні.
53. Методи організації фінансової діяльності підприємств.
54. Суть, джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємств.
55. Види і форми валютних паритетів і валютних курсів.
56. Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємства.
57. Характеристика організації готівково-грошових розрахунків на підприємстві.
58. Суть безготівкових розрахунків підприємств.

59. Призначення і функції грошового ринку.
60. Призначення і функції ринку цінних паперів.

ТЕОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

1. Загальні поняття про облік та його роль у системі управління.
2. Види господарського обліку.
3. Поняття про бухгалтерський облік.
4. Фінансовий, управлінський та податковий як види бухгалтерського обліку.
5. Функції бухгалтерського обліку та вимірники, що використовуються у ньому.
6. Принципи бухгалтерського обліку та звітності в Україні.
7. Об'єкти і предмет бухгалтерського обліку.
8. Метод бухгалтерського обліку та його елементи.
9. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.
10. Поняття та вибір облікової політики підприємства.
11. Поняття бухгалтерського балансу, його значення та використання в управлінні.
12. Побудова балансу. Актив і пасив.
13. Склад засобів і джерел підприємства, їхня характеристика.
14. Статті балансу, їхня оцінка та групування.
15. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями.
16. Поняття про рахунки, їхня будова.
17. Активні та пасивні рахунки, порядок запису на них.
18. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку.
19. Взаємозв'язок між системою рахунків і балансом. Заключний баланс і закриття рахунків.
20. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за економічним змістом.
21. Класифікація рахунків стосовно бухгалтерського балансу.
22. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за призначенням.
23. Поняття про План рахунків бухгалтерського обліку.
24. Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку.
25. Подвійний запис та кореспонденція рахунків. Прості та складні бухгалтерські проводки.
26. Оборотні відомості, їхні види та контрольне значення.
27. Оборотні відомості по синтетичним рахункам: зміст, види та побудова.
28. Оборотні відомості по аналітичним рахункам, їхній зміст та побудова.
29. Поняття облікових реєстрів бухгалтерського обліку.
30. Види облікових реєстрів.
31. Техніка облікової реєстрації.
32. Поняття форми бухгалтерського обліку.
33. Порядок організації меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку.
34. Форма бухгалтерського обліку Журнал-Головна.
35. Порядок організації журнально-ордерної форми бухгалтерського обліку.
36. Комп'ютерна технологія організації бухгалтерського обліку.
37. Форми бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва.
38. Способи виправлення помилок у бухгалтерському обліку.
39. Документація, її суть і значення, вимоги до змісту.

40. Класифікація бухгалтерських документів.
41. Порядок опрацювання документів.
42. Організація документообігу на підприємстві.
43. Зберігання документів.
44. Інвентаризація, її значення, види.
45. Порядок проведення інвентаризації.
46. Суть і значення оцінки у бухгалтерському обліку.
47. Види оцінки та види вартості, принципи оцінки об'єктів обліку.
48. Поняття про калькулювання та собівартість, види витрат і види собівартості.
49. Методи калькулювання та види калькуляцій.
50. Облік надходження основних засобів.
51. Облік амортизації основних засобів.
52. Облік надходження матеріалів.
53. Облік витрат матеріалів.
54. Облік оплати праці і пов'язаних з нею розрахунків.
55. Облік процесу виробництва.
56. Облік процесу витрачання у виробництві.
57. Поняття «звітність», класифікація звітності.
58. Сутність та значення бухгалтерської звітності, вимоги до її складання.
59. Порядок складання, затвердження та подання фінансової звітності.
60. Звітність суб'єкта малого підприємництва.

Рекомендована література

1. Ажнюк М.О., Передрій О.С. Основи економічної теорії: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008.
2. Александрова М.М., Маслова С.О. Гроші. Фінанси. Кредит. – К., 2002. – 336 с.
3. Алексеев І.В., Колісник М.К. Гроші та кредит: Навч. посіб. – К.: Знання, 2009. – 253 с.
4. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1. За ред. С. Панчишина та П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – 723 с.
5. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Ринкова економіка: Основні поняття і категорії. – К.: Знання, 2006. – С. 44-50.
6. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси. Навчальний посібник / за заг. ред. Базилевича В.Д. – К.: Атіка, 2002.
7. Білоусько В.С., Беленкова М.І. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. Посібник. – К.: Алерта, 2010. – 404 с.
8. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 912 с.
9. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
10. Василик О.Д. Бюджетна система України: підручник / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 544 с.
11. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
12. Васюта-Беркут. Теорія бухгалтерського обліку. Навч. посібник. – К.: МАУП, 2010. – 102 с.
13. Верига Ю. Бухгалтерський облік: Навч. пос. – К.: ЦУЛ, 2008. – 400 с.
14. Ганін В.І. Теоретичні основи бухгалтерського обліку: Навч. пос. – К.: ЦУЛ, 2008. – 336 с.
15. Глуценко С.В. Гроші та кредит: Конспект лекцій. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 86 с.
16. Гроші та кредит: Підручник / За ред. професора Б. С. Івасіва. — К: КНЕУ, 1999. – 404 с.
17. Гроші та кредит: Підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; За заг. ред.. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.
18. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 7-ме вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2008. – 719 с.
19. Економічна теорія: у 2-х кн.: Навч. посібник/ За ред. З.Г. Ватаманюка, С.М. Панчишина. – Кн.1 і 2. – К.: Альтернативи, 2003.
20. Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Сучасна економіка. – К.: Вища шк., 2005. – 328 с.
21. Жадько К.С., Семенюта В.В., Олійник Л.Ш. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 112 с.
22. Закон України «Про банки і банківську діяльність» №2121-III від 07.12.2000 р. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

23. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV.
24. Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52941
25. Закон України «Про Національний банк України» №679-XIV від 20.05.1999 р. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
26. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
27. Козак Ю.Г. Логвінова Н.С., Ковалевський В.В. Міжнародні фінанси: Навчальний посібник. Видання 3-тє, перероблене та доповнене – К.: Центр учбової літератури, 2007.
28. Конституція України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
29. Лановик Б.Д. Економічна історія: Курс лекцій/ Б.Д. Лановик, М.В. Лазарович. 5-е вид., випр. – К.: Вікар, 2005.
30. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік. Навчальний посіб. – К.: Центр навч. літ., 2011. – 669 с.
31. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2007. – 432 с.
32. Мочерний С.В., Ларіна Я.С. Політекономія: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 390 с.
33. Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку.
34. Основи економічної теорії / За заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської; Київ «Каравелла», 2007.
35. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Опорний конспект лекцій/ Упор. Бугас В.В., Семененко В.М. – К.: КНУТД, 2005.
36. Оспіщев В.І. Фінанси: курс для фінансистів: навч. посібник / [В.І. Оспіщев, О. П. Близнюк, Л.І. Лачкова та ін.]; за ред. В. І. Оспіщева. — К.: Знання, 2008. — 567 с.
37. Остап'юк М.Я., Лучко М.Р. Історія бухгалтерського обліку: Навч. пос. – К.: Знання, 2009. – 278 с.
38. Островерха Р.Е. Організація обліку: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 408 с.
39. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України: Навч. посіб. – 2-ге вид, перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 670 с.
40. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом Міністерства Фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
41. Плиса В.Й., Плиса З.П. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. / В.Й. Плиса, З.П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 482 с.
42. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
43. Романенко О.Р. Фінанси: підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.

44. Старостенко Г.Г. Політична економія. – К., 2006. – 340 с.
45. Степура О.С., Єремєєва О.С., Пономарьова Т. Ю. Політична економія. Навч. посібник. – К.: Кондор, 2006.
46. Теорія фінансів: навчальний посібник / за загальною ред. О.Д. Василика. – Київ: Центр навчальної літератури. – 2005.
47. Фінанси підприємств. Підручник. за ред. проф. Поддєрьогіна А. М. – К.: КНЕУ. – 2000.
48. Фінанси: навчальний посібник. / В.С. Загорський, О.Д. Вовчак, І.Г. Благун, І.Р. Чуй. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008.
49. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник: вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 432 с.
50. Юрій С.І., Федосов Л.М. Фінанси: підручник. / [С.І. Юрій, В.М. Федосов, Л.М. Алексеєнко та ін.]; за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. — К.: Знання, 2008. — 611 с.